

Kristeligt Dagblad

INTERVIEW

BAGGRUND / INTERVIEW

De dårligst begavede tror mere på Gud

24. jun 00:00 På trods af kritikken siger tallene, hvad de siger, nemlig at der er en klar sammenhæng mellem intelligens og troen på Gud. Måske vil det få flere til at turde erkende, at de faktisk ikke tror på Gud, mener professor i psykologi Helmuth Nyborg

Lars Henriksen

Det er ikke første gang, at nu pensioneret professor i psykologi fra Aarhus Universitet Helmuth Nyborg har bedrevet kontroversiel forskning. I 2002 viste hans forskning, at mænd i gennemsnit er lidt mere intelligente end kvinder. Nu er han med i et internationalt forskningsprojekt, som har undersøgt 137 landes indbyggers intelligens og tro på Gud.

Er Gud kun for de dumme?

Hvis vi kigger kvantitativt på det, så er svaret delvist ja. Men kun delvist, for jeg kommer i tvivl, når jeg ser, at der i mange af landene med lavt IQ er mindre end en eller to procent, der er ateister. Selv i de lande er der flere end en til to procent højt begavede, men de vil formentlig ikke indrømme, at de er ateister af frygt for represalier. Omvendt ved vi også fra lande med en stærk ateistisk tradition såsom Rusland, at folk kan føle sig tvunget til at sige, at de ikke tror på Gud. Begge dele kan forplumre tendensen. Desuden er der undtagelser som eksempelvis USA, hvor de fleste er religiøse, selvom intelligensen er høj. Det har formentlig nogle kulturelle og historiske forklaringer. En anden faktor, der kan gøre undersøgelsens resultater unøjagtige, er, at præsteskabet ikke nødvendigvis tror på Gud, men udnytter masserne til at udøve deres egen magt. Det vil sige velbegavede, men ikke-troende kynikere, der kun bliver præster for at opnå de privilegier, der er ved at blive leder i et stærkt religiøst samfund. Jeg har ingen dokumentation for, at det er sådan. Men det er de kulturelle faktorer, der kunne svække tendensen til, at det er de dårligst begavede, der tror på Gud.

Er der ligefrem tale om en kausal sammenhæng – altså at det ene medfører det andet?

Nej, man er stort set født med den intelligens, man har, og man bliver derfor ikke dummere af at tro på Gud. Der er tale om et omvendt forhold, hvor højt begavede mennesker vil tvivle mere på religionen og på eksistensen af en gud, mens lavt begavede i højere grad vil søge en gud.

Men der er vel forskel på, hvordan man klarer en IQ-test i Zambia og i Danmark? Og der er vel også kulturelle forskelle på, hvad man forbinder med at være religiøs. Skævvrider det ikke resultatet?

Nej, faktisk ikke. Det er bevist, at der er meget høj overensstemmelse mellem de forskellige former for IQ-test, og at resultaterne ikke bliver påvirket af kulturelle forskelle. De spørgsmål, der er nemme i det ene land, er også nemme i det andet land. Og med hensyn til de religiøse forskelle, så er undersøgelsen baseret på et enkelt spørgsmål, nemlig: Tvivler du på eksistensen af en Gud. Det er et ja/nej-spørgsmål, der med vilje er stillet så åbent, at det gaber over forskellige religioner og forskellige grader af religiøsitet. Enten tror man på en Gud, eller også gør man ikke. Når det er sagt, så kan vores data selvfølgelig blive endnu bedre. Sådan er det med de fleste undersøgelser.

En lang række af verdens store tænkere har været dybt religiøse. Hvordan forklarer du det?

Det kommer an på, hvad man mener med religiøsitet. Mange tænkere har sagt ting om, at naturen er besjælet og den slags. Men det er jo ikke det samme som en traditionel tro på Gud.

Hvad så med alle præsterne, som er højt uddannede, og som jo tror på Gud – i hvert fald de fleste af dem?

Men der er også en del, der tvivler. Kaj Munk og Grosbøll, for eksempel. Desuden er der formentlig ikke mange dogmatikere blandt præster. Men det er svært at undersøge, hvor meget præsterne egentlig tror på Gud, når det kommer til stykket.



Helmuth Nyborg. – Niels Age Skovbo/Fokus.

Debat (5)

[Re: De dårligst begavede tror mere på Gud](#)

[Re: De dårligst begavede tror mere på Gud](#)

[De dårligst begavede tror mere på Gud](#)

Om undersøgelsen

Undersøgelsen er kaldet "Average Intelligence Predicts Atheism Rates across 137 Nations", og tre universitetsprofessorer står bag: Richard Lynn, Helmuth Nyborg samt John Harvey.

Tallene for religiøsitet har de fra et kapitel i bogen "The Cambridge Companion to Atheism" skrevet af P. Zuckermann. Bogen er redigeret af M. Martin og udgivet på Cambridge Universitets Forlag i 2007. Den brugte IQ-test er den såkaldte Raven-test.

Hvis det, I siger, er rigtigt, hvilke konsekvenser får det så, tror du?

Folk vil nok tolke resultaterne forskelligt. Forhåbentlig vil det starte en diskussion, som gør det mere legalt at tale om, hvad man egentlig tror på og hvorfor. Og hvis det sker, så tror jeg, at det vil få flere af de godt begavede til at melde ud, at de faktisk ikke tror på Gud. De dårligst begavede vil formentlig sige: Nej, det er nok bedst at holde fast i troen på Gud.

Er det her ikke bare endnu et akademisk – og dermed ateistisk – forsøg på at tryne religionen?

Jeg ved ærlig talt ikke, om de to andre forskere er religiøse. Vi har ikke diskuteret det. Jeg indrømmer da gerne, at jeg har min egen dagsorden, fordi jeg mener, at religionen i det hele taget er en fejlkilde. Men det ændrer ikke ved, at tallene siger, hvad de siger. Det er skam sober forskning.

Undersøgelsen er offentliggjort i tidsskriftet "Intelligence".

Lars Henriksen



[Artikler](#)

[Profil](#)

Rosengården 14 • 1174 København K • Telefon: 33 48 05 00 • Abonnement: 33 48 05 05 • Annoncer: 33 48 05 00 • [Send mail](#)
© Kristeligt Dagblad - læs mere om ophavsret [her](#) • [Beskyttelse af personoplysninger](#)